Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän kokous 2019\3

- 21.5.2019 keskiviikkona kello 9:05-10:25 sekä 10:30-11:45 Metropolia, Myllypurontie 1, Helsinki
- Muistio, asialista ja liitteet: https://wiki.eduuni.fi/x/LhxXBQ

Muistio

1 Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Hyvönen avasi kokouksen kello 9:05 ja todettiin ohjausryhmän toimikauden jatkaminen vuoden 2020 loppuun (päätös 23.4.2019).
- Päätettiin käsitellä kokousasiat siten, että Korkeakoululaitoksen kokonaisarkkitehtuurin ohjauksen osalta kokous jatkuu kello 10:30 kevätseminaarissa Birgitta Vuorisen ja Stina Westmanin alustuksin
- Kokous käsittelisi kello 10:25 mennessä
    - Tiedonhallintalain
    - Arenen ja Unifin korkeakoulutuksen vision edistämispolun
    - Tiekartan päivitykset
    - KTLO-sopimusneuvotteluun valmistautumisen
    - Asiat Funet-työvaliokuntana
- 10:25 siirtyminen Metropolia-saliin, jossa
    - 10:30-11:15 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpano ja korkeakoulujen digitaalinen palveluympäristö
    - 11.15-11.45 Korkeakoulutuksen tulevaisuuden palveluympäristö

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin muistio kokouksesta 2019_04_17 Korkeakoulujen tietohallinto ja ICT-ohjausryhmä (liite 1)

3 Korkeakoululaitoksen kokonaisarkkitehtuurin ohjaus

3.1 Tiedonhallintalain mahdolliset vaikutukset

- Tiedonhallintalaki koosteena Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation tiekartalla (ka.csc.fi)
- Riitta Autere esitteli tiedonhallintalain (TiHL) toimeenpanoa korkeakoululaitoksen näkökulmasta (liite 3).
    - Webinaarit tietohallintolain toimeenpanosta 21.5. klo 12:30–13:30, 14.6. klo 12:00–13:00, 29.8. klo 14:00–14:45 tietoturvasta ja 27.9. klo 10:30–11:15 lausuntomenettelystä
    - Ajantasaisin versio on tällä hetkellä Eduskunnan kirjaston koosteessa (Tiedonhallintalaki)
    - Laki tulisi voimaan vuoden 2020 alussa, siirtymäaikoja koskevat asiat vielä valmistelussa

- Kokonaiskuva "tietohallintolaki ja korkeakoulut", kuvassa on yliviivattu ne asiat, joita ei sovelleta korkeakouluihin:

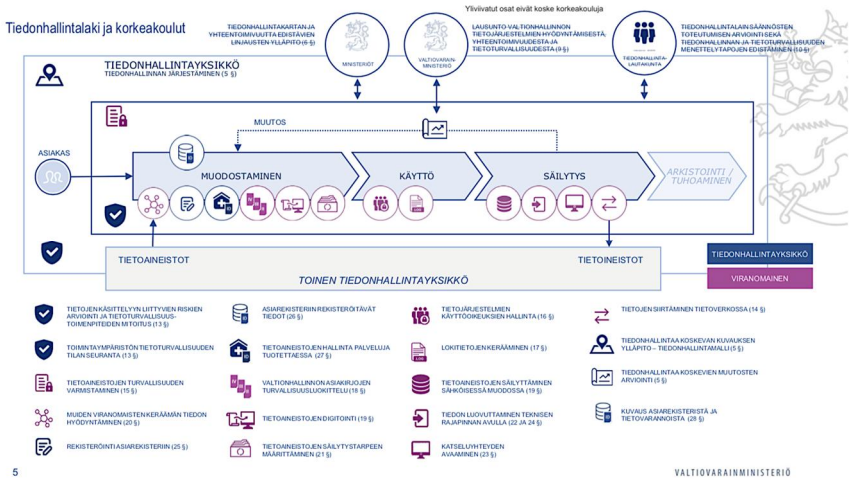

- Keskeiset käsitteet:

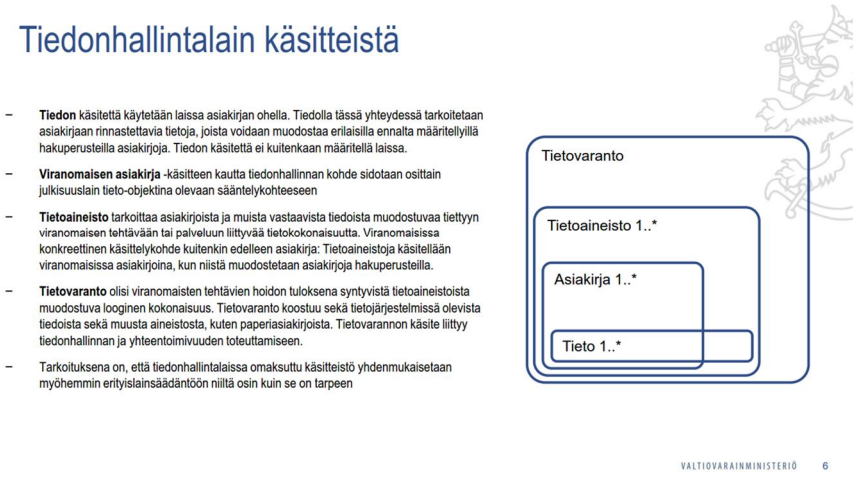

- Tiedonhallintamalli ei ole sisältöjensä puolesta ole uutta asiaa. Tässä ei säädellä menetelmästä, kuten kokonaisarkkitehtuurista vaan keskitytään toiminnan kannalta tarpeelliseen tuotokseen.
- Tiedon luovuttaja saa määritellä tekniset rajapinnat, paitsi, kun kyse usean viranomaisen välisestä luovuttamisesta, jolloin toimitaan toimialasta vastaavan ministeriön johdolla.
- Tietoaineistojen muodostaminen, sähköinen luovuttaminen ja asianhallinta ovat rajavyöhykkeellä olemassaolevan arkistolain kanssa: mitä arkistolaissa ei säännellä, katetaan tiedonhallintalailla ja näin mahdollistetaan arkistolaitoksen toiminta. Arkistolain uudistamisen jälkeen saadaan molemmat koherenteiksi.
- Tiedonhallintalain noudattamatta jättämisesti sanktiot ovat virkavastuun mukaiset, muutoin vain rikoslaissa jo nimetyt asiat, ei tietosuoja-asetuksen kaltaista sakkouhkaa.
- VM:n tavoitteena on laatia tiedonhallinnan järjestämisen muistilista, josta pääkohdat 1-5 esityksessä. Todettiin, että ohjeissa tulisi huomioida kokonaisuus, jossa tiedonhallintalain lisäksi ainakin:
    - Tietosuoja-asetuksen mukaiset ohjeet

    - Saavutettavuusdirektiivin ja lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta mukaiset ohjeet
    - Huomioitava myös PSI-direktiivi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (direktiivi, kansallinen toimeenpano käynnissä)
- Ohjeista ja toimeenpanosta on tarpeen tuottaa jäsennys korkeakoulutuksen ja tutkimuksen osalta. PSI-direktiivi on merkittävä tutkimuksen kannalta.
- Esityksessä esimerkkikuva kunnasta tiedonhallintayksikkönä. VM toimittaa OKM:lle luonnoksen esimerkkikuvasta korkeakoulusta tiedonhallintayksikkönä. VM toivoo, että tiedonhallintayksikköjäsennys nostaisi esille korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kannalta erityisiä kysymyksiä.
    - Keskeistä on tiedon looginen liikuttaminen yksiköltä toiselle, mikä ei tarkoita fyysistä liikuttamista tai kopioimista vaan mahdollisesti myös yhteisten tietovarantojen hyödyntämistä.
    - Sote-puolella enemmän hallinnonalan yhteistä tietojen liikuttelua valmiina, lainsäädännössä on määritelty toiminnassa syntyvät tiedot. Korkeakoululaitoksessa ei säädellä vaan mennään yleislakien mukaan, mikä on hyvä toimintavapauden kannalta. Nykyisellään tietojen vapaampi siirtäminen ja yhteiskäyttö voisi tarkoittaa merkittäviä uudistustarpeita yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin.
- VM:ssä Riitta Autere on nimetty tukemaan OKM:öä tiedonhallintalain toimeenpanon järjestämisessä. Kysymyksiä ja kommentteja pyydetään sähköpostitse, etunimi.sukunimi@vm.fi. VM kokoaa myös usein kysyttyjä kysymyksiä.
- (**148**) Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmä tuottaa esimerkkijäsennyksen korkeakoulusta tiedonhallintayksikkönä, jotta korkeakoulut voisivat suhteuttaa omat kuvansa yhteiseen jäsennykseen.

3.2 Arene ja Unifi esittävät yhteistä visiota korkeakoulutuksen digitalisaatiolle

- Mäki kertoi kannanotosta hallitusneuvotteluihin (liite 4)
- Koulutuksen digitalisaation ja jatkuvan oppimisen alueella on paljon erilaisia ohjausrakenteita ja työryhmiä ja ison kuvan tuominen kaikkien käyttöön olisi tärkeää

3.3 Koulutusasteiden yhteiset jatkuvan oppimisen palvelut?

- Hyvönen esitteli otetta Birgitta Vuorisen myöhemmästä esityksestä

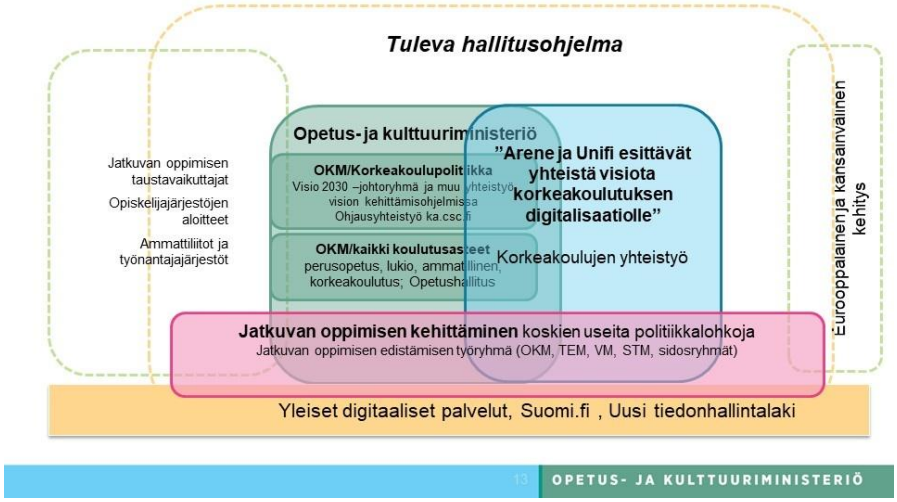

- Esim. identiteetin hallinta, tunnistautuminen, pääsyn- ja suostumustenhallinta organisaatiorajat ylittävänä koulutusasteiden yhteisenä kokonaisratkaisuna ja jatkuvan oppimisen edellytyksenä. Alaikäisten tunnistautuminen, Väestörekisterikeskuksen selvitys kartoitti vaihtoehtoja kansalaisen vahvaan sähköiseen tunnistamiseen linkki

3.4 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:n ohjausyhteistyö

- Käsitellään seuraavassa kokouksessa

3.5 Kevätseminaari: Korkeakoulujen kehittyvä digitaalinen palveluympäristö (

- Ohjelma: linkki
- Johtaja Birgitta Vuorinen, OKM: Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpano ja korkeakoulujen digitaalinen palveluympäristö
- Johtaja Stina Westman, CSC: Korkeakoulutuksen tulevaisuuden palveluympäristö
- Kevätseminaarin ohjelmarunko, tunnistettuna linkit korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän tehtäviin (liite 6)

4 Kokonaiskuva korkeakoululaitoksen digitalisaatiosta

- Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation tiekartta http://ka.csc.fi/
- Mäki esitteli päätösasiana muutokset Päätiedot-kerrokselle, Lista muutosesityksistä (liite 2)
- (**149**) Esityksen mukaisesti lisätään "Jatkuva oppiminen" ja "Europass" päätiedot-kerrokselle

5 OKM:n CSC:ltä korkeakouluille ostamien palveluiden sisältö ja linjavalinnat

- Ei käsitelty

6 Asiat Funet-työvaliokuntana

- Kiviniemi esitteli (liitteet 6.1a-c, 2019-05-21 Luottamukset liitteet)

6.1 Funet LMS kilpailutus, alustava Funet kustannustenjako ja palveluhinnoittelu

- Korkeakoulujen tietohallinto-ja ICT-ohjausryhmän kokous päätti (135/23.1.2019) että osallistumme pohjoismaisella yhteistyöllä tehtävään oppimisalustakilpailutukseen. Yhteistyö tehdään NORDUnetinkautta Tanskan DeiCinkanssa.
- Huhtikuussa CSC sai tiedon että GÉANT on yhteistyössä OCRE-hankkeen kanssa (Open Cloudsfor ResearchEnvironments) valmistelemassa vastaavaa kilpailutusta euroopanlaajuisesti
- Siirrytään yhteistyössä GÉANT/OCRE-kilpailutuksen suuntaan mallilla, jossa CSC toimii ratkaisun hankkijana
- (**150**) Tammikuussa päätettiin osallistua Funet-toimintana Nordunetin kilpailutukseen Funet-rahalla. Nyt päättettiin toimia eurooppalaisen GEANT-yhteistyön puitteissa esityksen mukaisesti.
- Jira | CSCIDEAPANKKI-46

6.2. Funetin tekniset päivät 2019 ja Funet-vuosikokous

- 28.-29.5. Helsingin yliopistossa (liite 7)
- 146/17.4.2019 linjattujen periaatteiden mukaisesti valmisteltu, Funet-yhteisön vuosikokoukselle toimitettu kustannustenjakoesitys tiedoksi (liite 6.1b ja c, luottamukselliset liitteet)
- Ohjausryhmä totesi teknisen päivän ohjelman ja lopullisen kustannustenjakoesityksen.

7 Muut esille tulevat asiat

- Ei ollut

8 Ilmoitusasiat

- Ei ollut

9 Seuraavat kokoukset

- 18.9.2019 klo 9-12, nh. Kalevala, opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki
- 3.12.2019 klo 9-12, nh. Väinämöinen, opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki

10 Kokouksen päättäminen

- Hyvönen päätti kokouksen 10:25 ja ohjausryhmä siirtyi seuraamaan Korkeakoulujen kehittyvä digitaalinen palveluympäristö -kevätseminaarin ohjelmaa 10:30-11:45.

Kokouksen osallistujat

- Ilmari Hyvönen, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (ryhmän puheenjohtaja)
- Juha Haataja, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (ryhmän varapuheenjohtaja)
- Arto Maaninen, vararehtori, Oulun yliopisto
- Kati Hagros, CDO, Aalto-yliopisto
- Airi Hirvonen, opiskelijapalveluiden päällikkö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- Samuli Malinen, tietohallintopäällikkö, Oulun ammattikorkeakoulu
- Matti Keränen, yksikön päällikkö, Ilmatieteen laitos
- Anu Nuutinen, johtava tiedeasiantuntija, Suomen Akatemia
- ~~Manu Pajuluoma, tietohallintojohtaja, Lapin yliopisto - ESTE~~: tietohallintojohtaja Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
- Pertti Puusaari, rehtori, Hämeen ammattikorkeakoulu ETÄNÄ
- Erja Widgren-Sallinen, opinto- ja hakijapalveluiden päällikkö, Itä-Suomen yliopisto, ja johtaja Eva Maria Raudasoja, Oulun yliopisto
- Liisa Huovinen, vastaava tietohallintopäällikkö, Taideyliopisto
- Juha Venho, tietohallintopäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
- Stina Westman, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Teemu Kiviniemi, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Antti Mäki, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy (ryhmän sihteeri)
- Riitta Autere, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (asian 3.1 käsitelyn ajan)